

Paddenstoelen, mysterieus mooi!

Paddenstoelen associeer je snel met de gezellige rode zwammenhoedjes met klavecimbelmuziek in de Efteling. De kabouterijtjes in het Sprookjesbos hebben hun habitat in het paddenstoelendorp. En menig kind is opgegroeid (en nog steeds) met de kleine goed gemutste Smurfen. Iedereen kent wel het liedje 'Op een grote paddenstoel'.

Je hebt ongetwijfeld snel een aantal paddenstoelen gevonden tijdens dit seizoen. Het leuke is, dat er zoveel verschillende soorten te vinden zijn. In Nederland ongeveer tienduizend! Sommige paddenstoelen hebben een hoed, steel, manchete en beurs. Er zijn er ook waarbij één of meerdere onderdelen ontbreken. Ook qua kleur zijn er veel varianten, van de bekende rode met witte stippen (vliegenschwam) tot – de naam zegt het al – de zwarte kluifzwam.

Dit bijzondere natuurverschijnsel is in feite niks meer en minder dan het vruchtlichaam van een zwam of schimmel die onder de grond of in een (dood) organisme leeft. Ze nemen via hun dradennetwerk voedsel op uit deze schepsels. De meeste paddenstoelen breken dood plantaardig of dierlijk materiaal af. Er zijn er bij die op koeienvlaaien groeien! Ook bestaan er zwammen die hun habitat hebben op levende planten, bomen en dieren. De ene paddenstoel doet geen kwaad, maar de andere (de parasiet) kan schade aanrichten waardoor de 'gastheer' ziek wordt of sterft. Ook mensen kunnen ziek worden of dood gaan door het eten van paddenstoelen. Pas op voor paddenstoelen die je vindt in het bos. 75 procent is giftig.

Gezwam

Dit is geen gezwam. Het begrip 'als paddenstoelen uit de grond schieten', is hier een overtreffend feit. Zo zijn eens in een Amerikaans bos duizenden paddenstoelen gevonden, die allemaal vastzaten aan dezelfde schimmeldraden. De totale zwamvlok telde ongeveer twintig hectare! Bijna ongeloflijk.

Vroeger was dat anders. Mensen konden niet verklaren dat een leeg veld ineens vol met paddenstoelen kon staan. Zo dacht men in de middeleeuwen dat padden de huisdieren waren van heksen en tovenaars. Deze vieze huisdiertjes rustten uit op paddenstoelen in het bos. De naam paddenstoel was geboren! Een andere sage: het wrattige diertje was een duivel, verkleed als pad. Wanneer hij wilde rusten, liet hij een 'stoel' uit de grond komen: de paddenstoel. De naam van het elfenbankje is ook zo ontstaan. Deze soort groeit op dode bomen. Padden konden zo hoog niet komen. Voor de elfjes (want ook die bestonden!) waren deze paddenstoelen heerlijke fauteuils.

Liefhebbers

Daarentegen waren er ook liefhebbers van de zwammen. Zo vereerden de Romeinen de paddenstoelen en zijn er in Midden- en Zuid-Amerika eeuwenoude rituelen, waarin hallucinerende paddenstoelen worden genuttigd door de genezers. Ook wij zijn dol op paddenstoelen. Zo zijn paddo's al heel lang een 'tripmiddel', wordt penicilline van een paddenstoelenssoort gemaakt en worden de champignon en oesterzwam flink geteeld in Nederland.

Ik heb ineens zin om vanavond een heerlijk biefstukje te bereiden met pepersaus. En uiteraard mogen niet ontbreken: de champignons! Met (eekhoortjes)brood...